

T.C İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük 2015-2016

T.C İnkılap Tarihi Ve Atatürkçülük

Arif ÖZBEYLİ

- **Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Açılması**
- Meclis-i Mebusan'ın dağıtılması üzerine, Parlamento'nun Mustafa Kemal'in istediği biçimde çalışması zorunlu olmuştu. Mustafa Kemal Paşa, Osmanlı Meclis-i Mebusan'ın artık sona erdiği kanısında idi. Yeni yapılacak seçimlerle kurucu nitelikte bir meclis toplanmaydı.

Asma gaz lambası, tahta sıralar... 1920 yılının 23 Nisan günü açılan Türkiye Büyük Millet Meclisi, belki dünyanın en mütevazı, ancak en heyecan dolu parlamentosu idi. İşte Mustafa Kemal, Büyük Millet Meclisinin ilk yıldönümünde, kürsüde.

- Bu amaçla yurdun imkanlarının elverdiği yerlerde tekrar seçimler yapıldı. Yeni seçilen milletvekilleri ile Osmanlı Meclis-i Mebusan'ın Ankara'ya gelen üyeleri birleştiler 23 Nisan 1920'de toplandılar. Meclis , Başkanlığa Mustafa Kemal'i seçti.

پیشانی
آنقره

- Meclis ilk günlerinde şu kararları almıştı:
- “Mecliste toplanan ulusal iradeyi vatanın geleceğine egemen kılmak esas amaçtır.

TBMM’nin üstünde hiçbir kuvvet yoktur.

TBMM yasama ve yürütme yetkilerini kendinde toplamıştır. Meclis’ten seçilecek bir kurul hükümet işlerini görür.

- Meclis başkanı hükümetinde başıdır. (Buna Meclis hükümeti sistemi diyoruz) Padişah ve Halife altında bulunduğu baskıdan kurtulduğu zaman, Meclis'in düzenleyeceği esaslar içerisinde yerini alır”.

Birinci Büyük Millet Meclisinin toplandığı günlerde büyük bir kalabalık, içeride ölüm-kalım meseleleri konuşulurken, O'nun dışarı çıkmasını saatlerce beklerdi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi binası.
Ankara (23 Nisan 1920)

نادی کے امداد یافتہ ملحق

بسم الله الرحمن الرحيم

إِنَّمَا أَلِيسَا بِمُتَّفَكِّكِينَ وَشَقَاقٍ عَصِيدٍ أَوْ لَسَوْدَاتٍ لِّقَوْمٍ وَكَوْا لِقَوْمٍ قَانِعِينَ بِمَا عَصَدُوا
أَبْرِيكَ سَاطِرِي عَرَقٍ قَبِيضٍ أَصْحَادٍ عَقِيدٍ عَرِيضٍ أَسْبَابٍ مَسْبُورَةٍ أَعْمَالٍ عَزِيْزَةٍ
حَقَّقِدْ رَحْمَةً طَائِيًّا أَنْ مَالَتِكَ شَقَقَلَالِ

Yıl 1920. Bugünkü Ankara Hipodromunda bir at yarışından sonra kazananlara ödülleri kendi eliyle ve bu masanın üzerinden dağıtmıştı. Elinde kazananların listesini bulunduran şahıs Hüsrev Gerede'dir.

Kuvai Milliye'nin genişletilmesi ve
ordunun takviye edilmesine gidildiği
günlerde Mustafa Kemal ve
kumandanları bir arada...

- Meclis aldığı bu kararlarla, yeni bir devletin kurulduğunu hissettirmektedir. Kendisinden daha güçlü bir otorite tanımamaktadır. **Padişah ve Halifeye açıkça cephe alınmamıştır.** Bunun sebebi ise hassas bir dönemde bulunulmasındandır. Meclis, **kuvvetler birliği ilkesini kabul etmiş;** yasama, yürütme ve daha sonra da yargı yetkilerini kendisinde toplamıştır.

■ Meclis'in ilk kabul ettiği kanun **Hayvan vergisinin** artırılması ile ilgilidir. Daha sonra **Hıyanet-i Vatani** ye kanunu kabul edilmiştir. Bu kanuna göre, "TBMM'nin hukuka uygunluğuna karşı ayaklanmak bişiminde görülen, sözle bile olsa her türlü hareketi yapanlar vatan hainin sayılacak ve ölümle cezalandırılacaktı". Arkasından

■ « İstanbul hükümeti ile bütün resmi haberleşmelerin kesilmesi ve terfilerin ve işlemlerin yok sayılması kabul edildi»

- TBMM’i içinde çok sayıda **ittihatçı** vardı. Bunun dışında **sosyalist eğilimli Yeşil Ordu grubu** , **İstiklal Grubu**, **Tesanüt Grubu**, **Halk Zümresi**, **Islahat grubu gibi gruplar** mevcuttu. Meclis’in açılmasından bir yıl sonra da Mustafa Kemal’in çalışmalarıyla **Müdafa-i Hukuk** grubu oluştu.

■ TBMM'ne Karşı Ayaklanmalar

■ Sebepleri:

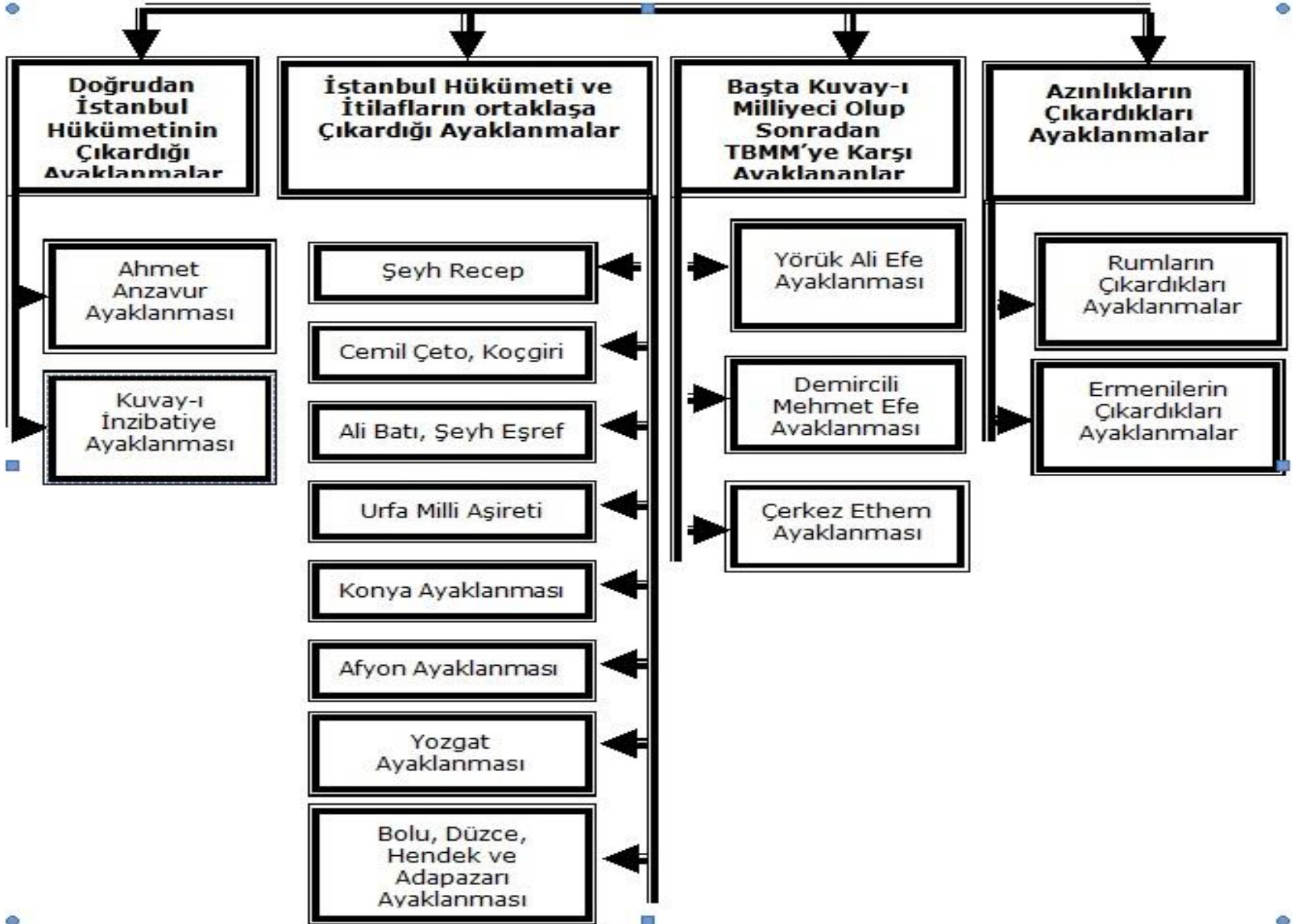
- Ayaklanmaların çıkmasında İtilaf Devletleri'nin ve İstanbul hükümetinin kışkırtmalarının büyük etkisi vardır. İstanbul hükümeti tarafından TBMM aleyhine hazırlanan fetvanın da büyük etkisi olmuştur.

■ Bunun yanında ordunun terhis edilmesinden sonra Anadolu’ da ortaya çıkan otorite boşluğunun etkisi vardır. Kuva-i Milliye’nin halka yaptığı yanlış davranışlarının da etkisi vardır.

- TBMM'nin asker alımları da İtilaf Devletleri ve İstanbul hükümeti tarafından suistimal edilmiştir. Bazı bölgelerde güçlü aileler arasındaki nüfuz mücadelesi de etkili olmuştur. Bazı ayaklanmalarda İngilizlerin boğazlar bölgesini koruma düşüncesiyle çıkarılmıştır. (Anzavur, Kuva-i İnzibatiye, Bolu, Düzce, Hendek, Adapazarı ayaklanmaları)

I. TBMM'YE KARŞI ÇIKAN AYAKLANMALAR

TBMM'ne Karşı Ayaklanmalar

- 1919 yılında başlayan ayaklanmalar, 1920 yılında en yoğun dönemini yaşamış, 1921 yılı sonlarına doğru etkisini kaybetmiştir. En uzun süreli ayaklanmalar azınlıklar tarafından çıkarılan ayaklanmalardır.

■ **Alınan Tedbirler:** TBMM ayaklanmalara karşı Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nu çıkardı.

Arkasından bu kanunu destekleyen **İstiklal Mahkemeleri** kuruldu (Eylül 1920). İstanbul Hükümeti'nin hazırladığı fetvaya karşı, Ankara müftüsü başkanlığında karşı fetva hazırlandı.

İlginç Cevaplar

- “Soru: T.B.M.M’nin ayaklanmalara karşı aldığı tedbirleri yazınız.
- Cevap: İstanbul hükümetinin hazırlattığı faturaya ferman çıkarılmıştır.
- Cevap: İstanbul Hükümeti bir fatura hazırladı, konu Ankara müftüsü Refet Paşa ve arkadaşları.
- Soru: Osmanlı Hükümeti’nin kışkırtmaları sonucu çıkan ayaklanmaları yazınız.
- Cevap: Demirel Mehmet Efe ayaklanması”
- Soru: Megali İdea nedir?
- Cevap: Yunan isyanının yanında yazan anlamlı bir kelime.

- **Sonuçları:** Ayaklanmalar, TBMM' ne zaman, insan ve malzeme kaybettirmiştir. Yunan ilerleyişine zemin hazırlamıştır. Düzenli ordunun kurulmasının da gerekliliği anlaşılmıştır.

■ **BİRŞEYİ ÇOK İYİ BİLİYORUM,BİRŞEY BİLMEDİĞİMİ.**

A misty landscape with a city skyline in the background and a road in the foreground. The sky is filled with soft, white clouds, and the city buildings are visible through the haze. In the foreground, a road with a white line runs across the frame, and a small tree stands on the left side.

*Zaman büyük bir öğretmendir; ne
yazık ki bütün öğrencilerini
öldürür.*

(Curt Goetz)

2009/5/26

■ Sevr Antlaşması (10 Ağustos 1920)

- İtilaf Devletleri 24 Nisan 1920'de San Remo şehrinde yaptıkları toplantıda Sevr Antlaşması'nın taslağını hazırlamışlardı. Bu taslağı İstanbul hükümetine kabul ettirmek isteyen İtilaf Devletleri, Yunanlıların Bursa-Uşak çizgisinden batıya ilerleyişini sağladılar (22 Haziran 1920).Doğu Trakya Yunanlılar tarafından işgal etmiştir.

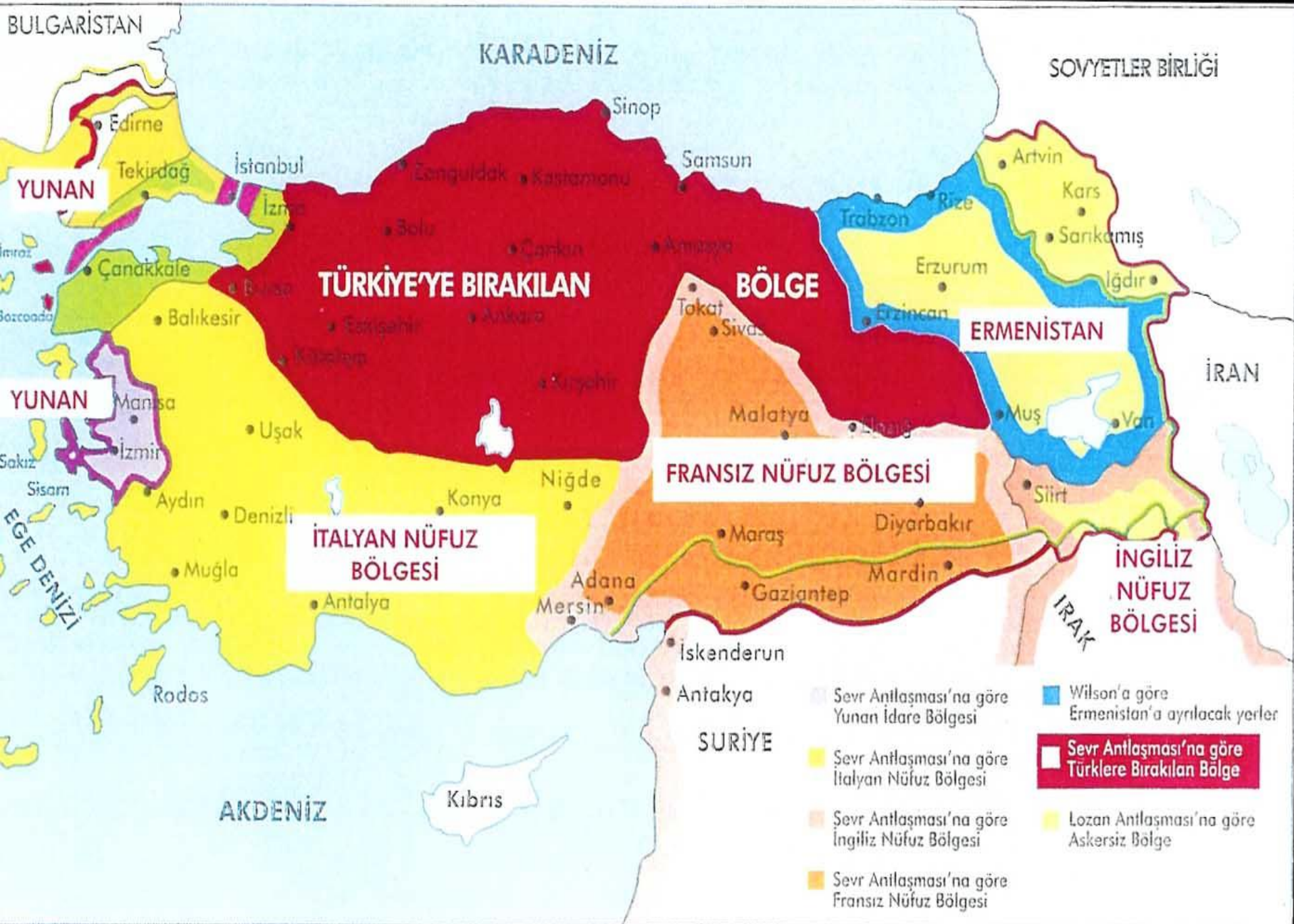
San Remo Konferansı

15.4.1919

- **10 Ağustos 1920'de** Paris yakınlarındaki **Sevr** kasabasında imzalandı. Buna göre:
- 1-Osmanlı İmparatorluğunun ülkesi, İstanbul dolayları ve Anadolu'nun ufak bir parçası ile sınırlandırılıyordu.
- 2-İstanbul ve Çanakkale Boğazları, savaş sırasında bile bütün devletlerin gemilerine açık tutulacak, Boğazlar uluslar arası bir komisyon tarafından yönetilecekti.

- 3-Ege bölgesi, derinliklerine kadar İzmir kentiyle birlikte Yunanistan'a veriliyordu. Gene, Midye-Büyük Çekmece arasındaki çizginin batısında kalan bütün Doğu Trakya'da bu devlete bırakılmıştı.
- 4-Doğu Anadolu'nun büyük bir bölümü Güney Kafkasya'da yeni kurulmuş Ermeni Devleti'ne verilecekti. Güneydoğu'da da İngiliz etkisinde özerk bir Kürt bölgesi kurulacaktı.
- 5-Irak,Arabistan ve Suriye, İngiliz ve Fransızlarca paylaşılıyordu. Yani manda altına kalıyordu.

SEVR ŞARTLARINA GÖRE OSMANLI İMPARATORLUĞU (1920)

- 6-Antalya ve Konya bölgeleri İtalyanların; Adana,Sivas ve Malatya Fransızların payına düşmüştü.
- 7-Devletin askeri gücü sınırlandırılıyordu. En fazla 50.700 kişi silah altında bulunacaktı. Ordu da tank ,ağır top, uçak bulunmayacak, deniz gücü sınırlandırılıyordu.
- 8-Ekonomik,mali ve adli kapitülasyonlar en geniş biçimi ile tanınıyordu. Azınlıkların hakları Türklerden daha fazla tutuluyordu.

SEVR ANTLAŞMASI'NA GÖRE ANADOLU

"Bilgi olmayan yerde cehalet ilim olur."

GEORGE B. SHAW

2009/8/8

- TBMM yapılan bu barışı tanımadı. Antlaşmayı imzalayanları vatan haini ilan etti. Bu antlaşma hukuki olarak yürürlüğe girmemiştir. Çünkü bu antlaşmayı TBMM kabul etmedi, kapalı olan Meclis-i Mebusan tarafından da onaylanmadı.

Düzenli Ordunun Kurulması

Mondros Mütarekesinin 5.

Maddesine göre Osmanlı Ordusu terhis edilmişti. Fakat doğuda

Kazım Karabekir ordusunu terhis etmemiştir. Bunun dışında kalan

bölgelerde işgallere karşı halk gönüllü birlikler meydana

getirilmiştir. Bunlara **Kuva-i Milliye** birlikleri adını almıştır.

- Kuva-i Milliye birlikleri Yunanlıları oyalamış ve Milli mücadeleye zaman kazandırmıştır.

Ayaklanmaların bastırılmasında da etkili olmuşlardır.

Fakat düzenli Yunan birlikleri karşısında başarılı olamadılar. Gerek Haziran ayında yapılan Yunan saldırısında, gerekse Ekim ayında yapılan saldırılarda başarılı olamadılar.

- Ayrıca halka baskı yapıyorlar ve keyfi cezalandırmalarda bulunuyorlardı. Emir-komuta zincirine girmiyorlar bağımsız hareket ediyorlardı. Bu sebeplerle düzenli ordu birliklerinin kurulmasına karar verildi. Kuva-i Milliye birlikleri düzenli ordu birlikleri haline getirildi. Askere yeni alımlarla ordu güçlendirildi.